

**UCHWAŁA NR XXVI/178/2017
RADY GMINY LUBIEWO**

z dnia 2 lutego 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Lubiewo na 2017 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016. poz. 446 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust.1 i art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016r. poz. 487 z późn.zm.) Rada Gminy Lubiewo uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubiewo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2017 r. i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Lubiewie.

Przewodniczący Rady Gminy

Mirosław Winowiecki

Załącznik do Uchwały Nr XXVI/178/2017

Rady Gminy Lubiewo

z dnia 2 lutego 2017 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
dla gminy Lubiewo
na rok 2017**

- I. Wstęp**
- II. Cel i zadania programu**
- III. Metryka gminy**
 - 1. Ogólna charakterystyka gminy
 - 2. Mieszkańcy gminy
 - 3. Rynek alkoholowy
 - 4. Placówki funkcjonujące na terenie gminy
 - 5. Stan zasobów w sferze rozwiązywania problemów społecznych
- IV. Diagnoza stanu problemów alkoholowych**
- V. Zadania i kierunki działań na 2017 rok**
 - 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu
 - 2. Udzielenie rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej
 - 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, szczególnie dla dzieci i młodzieży
 - 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych
 - 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w ustawie oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela
- VI. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi**
- VII. Zasady wynagradzania GKRPA**
- VIII. Podział zadań i środków finansowych na 2017 rok**
- IX. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów**
- X. Postanowienia końcowe**

I. Wstęp

Picie umiarkowanych ilości alkoholu nie wyrządza żadnych szkód fizycznych ani psychologicznych. Jeśli jednak picie dla towarzystwa prowadzi do spożywania większej ilości alkoholu, może powodować poważne problemy zdrowotne.

Picie dużych ilości alkoholu wiąże się z samobójstwami, morderstwami, śmiertelnymi wypadkami i wieloma śmiertelnymi chorobami. Może zwiększyć ryzyko wystąpienia marskości wątroby i zostało powiązane z wieloma typami nowotworów, w tym z rakiem piersi, jamy ustnej, krtani i wątroby. Picie dużych ilości alkoholu może także powodować obniżenie sprawności seksualnej i jest niebezpieczne dla nienarodzonych dzieci.

Dla alkoholików picie stanowi przymus i jest ważniejsze niż wszelkie inne czynności. Alkoholicy często piją nadal, mimo że mają świadomość o szkodliwych skutkach. Mają także zwiększoną tolerancję na alkohol, a kiedy go brakuje, demonstrują oznaki odstawienia.

Uzależnienie od alkoholu może zostać niewykryte przez wiele lat. Niektórzy naukowcy uważają, że zależność od alkoholu może mieć podłoże genetyczne. Jednakże czynniki społeczne i powszechna dostępność alkoholu mogą zwiększyć prawdopodobieństwo uzależnienia.

Intensywne picie może wpłynąć na zdrowie fizyczne i psychiczne, pracę i relacje społeczno-personalne. Ponieważ alkohol wpływa na zdolność oceny ryzyka, pijąc dużo, bardziej naraża się na niebezpieczne sytuacje.

Zagrożenia zdrowotne związane z intensywnym piciem obejmują: anemię alkoholową i zaburzenia odżywiania, przewlekłe wapniejące zapalenie trzustki, uszkodzenie mięśnia sercowego (kardiomiopatię) i demencję alkoholową.

Picie dużych ilości alkoholu zwiększa ryzyko wysokiego ciśnienia krwi, wylewu krwi do mózgu (udar) i choroby wieńcowej serca. Jeśli przez długi czas pije się duże ilości alkoholu, znacznie rośnie zagrożenie uszkodzeniem wątroby. Może to prowadzić do żółtaczki alkoholowej i marskości wątroby.

U osób, które regularnie piją ponad 10 jednostek alkoholu dziennie, powszechne są zaburzenia psychiatryczne. Należą do nich depresja, samobójstwa lub próby samobójcze, zaburzenia osobowości, problemy seksualne, delirium tremens (nagle i poważne zmiany umysłowe po odstawieniu alkoholu, majaczenie alkoholowe), omamy i utrata pamięci.

Jak w przypadku każdego uzależnienia, pierwszy krok polega na uświadomieniu sobie problemu. Następnym krokiem jest szukanie pomocy. Omówienie problemów towarzyszących problemowi alkoholowemu ze specjalnie przeszkolonym doradcą może być bardzo użyteczne.

Może on pomóc w zaplanowaniu skutecznego kontrolowania i ograniczania picia.

Prawdopodobieństwo sukcesu jest jednak większe, jeśli pacjent jest objęty poradnictwem i otrzymuje wsparcie od rodziny, znajomych, lekarza pierwszego kontaktu i lokalnych grup pomocy dla alkoholików.

Dlaczego młodzież sięga po alkohol? Przyczyn może być wiele. Jednym ze źródeł nadużywania alkoholu przez nastolatki są doświadczenia rodzinne. Dziecko alkoholika ma bardzo duże szanse, by samemu zostać alkoholikiem. Badania sugerują, że potomstwo wychowywane w domach, w których panuje alkohol, jest 4 razy bardziej narażone na rozwój choroby alkoholowej. Pijący alkohol rodzice stają się dla dzieci pierwszymi modelami zachowań. Nastolatek wychodzi z założenia: „Skoro ojciec pije, ja również mogę”. Widząc pijanych rodziców, młodzież przyjmuje, że alkohol jest normalnym składnikiem życia i obyczajowości. Alkoholizujący się opiekunowie powodują, że dzieci nie mają zaspokojonych podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych, co eskaluje inne problemy natury wychowawczej i edukacyjnej, np. problemy w szkole, wyczyny chuligańskie, wagary, kradzieże.

Innym powodem, dla którego młodzież sięga po alkohol, jest presja grupy rówieśniczej. Młodemu człowiekowi bardzo zależy na akceptacji ze strony kolegów i z obawy przed wyśmianiem, za namową rówieśników, sięga po pierwsze piwo czy drinka. Inicjacja alkoholowa jest tym łatwiejsza, że współcześnie praktycznie każda impreza nastolatków jest suto zakrapiana napojami alkoholowymi. Wzrost spożycia alkoholu wśród młodzieży to także konsekwencja łatwego dostępu do alkoholu. Alkohol można kupić praktycznie bez żadnych ograniczeń – ciągle naruszane są przepisy zabraniające sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. Postawy wobec alkoholu kształtują także media i spoty reklamowe, które promują filozofię życia koncentrującą

się na maksymalizowaniu uczucia przyjemności. Alkohol zaczyna się kojarzyć młodym ludziom z zabawą, radością, fajnym sposobem na spędzenie wolnego czasu i brakiem jakichkolwiek problemów.

Czas dorastania to przede wszystkim czas kształtowania się tożsamości. Na okres adolescencji przypada bunt i chęć kontestacji zastanego świata. Na ogół bunt ten przejawia się próbą odrzucenia tego, co proponują starsze pokolenia. Skoro rodzice mówią, że alkohol szkodzi i zabraniają napojów wysokowych, to młody człowiek, na przekór dorosłym, chce sam przekonać się, jak smakuje „zakazany owoc”. Wzrost spożycia alkoholu przez młodzież w ostatnich latach to jednak nie tylko wynik dojrzewania. Młodzi ludzie bardzo często traktują alkohol jako panaceum na swoje smutki i problemy. Skoro jestem nieśmiały, dodam sobie odwagi i pewności siebie, wypijając piwo. Alkohol rozluźnia, daje poczucie swobody i radości, dlatego wiele nastolatków sięga po etanol w przypadku kłopotów z rodzicami bądź trudności szkolnych. Alkohol jednak nie tylko nie ułatwia rozwiązania problemowych sytuacji, co dodatkowo je jeszcze bardziej komplikuje, piętując nowe kłopoty.

Najpoważniejszym skutkiem nadużywania alkoholu przez młodzież jest fakt, że osoba nieletnia o wiele szybciej uzależnia się od alkoholu niż osoba dorosła. Rodzice niejednokrotnie pozwalają własnym dzieciom próbować trunków przed ukończeniem przez nie 18 roku życia, wierząc, że w ten sposób unikną sytuacji, że młodzież będzie sięgała po alkohol poza domem. Polskie nastolatki stykają się z alkoholem po raz pierwszy najczęściej w przedziale 13-17 lat. Wiele nastolatków uważa, że od piwa nie można się uzależnić. Piwo stało się praktycznie stałym elementem spędzania wolnego czasu przez młodzież – na biwakach, na prywatkach, na dyskotekach. Konsumpcja piwa jest swego rodzaju modą.

Mówiąc o skutkach spożycia etanolu przez nastolatki, najczęściej uwypukla się psychologiczne konsekwencje nadużywania alkoholu, wynikające z trującego wpływu substancji psychoaktywnej na ośrodkowy układ nerwowy. Do negatywnych skutków picia alkoholu przez młodzież zalicza się między innymi:

- brak sprawności intelektualnej,
- zaburzenia koncentracji uwagi,
- zaburzenia pamięci,
- zwiększoną męczliwość,
- wzmożoną drażliwość,
- pobudliwość,
- skłonność do irytacji,
- agresywność,
- obniżenie aktywności psychicznej,
- problemy w nauce,
- niezdyscyplinowanie,
- problemy wychowawcze.

Alkohol upośledza kształtowanie się u młodzieży zdrowej i dojrzałej osobowości. Etanol hamuje rozwój uczuciowości wyższej i sprzyja zachowaniom popędowym. Pijąca młodzież bardzo często zasila szeregi marginesu społecznego – wszczyna bójki, dopuszcza się kradzieży i napadów rabunkowych oraz demonstracyjnie lekceważy wszelkie normy społeczne. Eksperymentując z alkoholem i innymi używkami, młodzież dopuszcza się często zachowań ryzykownych, które mogą zagrażać zdrowiu i życiu ich samych oraz innych osób. Picie alkoholu przez młodzież sprzyja wypadkom komunikacyjnym, kiedy nastolatki siadają za kierownicą, będąc w stanie upojenia. Alkohol ma swój udział również w przenoszeniu wirusa HIV. Brak hamulców moralnych i osłabiona zdolność podejmowania racjonalnych decyzji sprawia, że przypadkowe kontakty seksualne pod wpływem alkoholu kończą się niechcianą ciążą albo chorobą AIDS.

Nałóg alkoholowy uniemożliwia zdobycie przez młodzież odpowiedniego wykształcenia i zawodu. Tak naprawdę wyklucza jednostkę z udziału w życiu społecznym czy politycznym. Alkohol spożywany w nadmiernych ilościach dla młodych ludzi oznacza najczęściej całkowitą degradację życia. Niepokojący jest fakt, iż po alkohol zaczynają sięgać coraz młodsze dziewczęta, co sprawia, że działania impulsywne zaczynają dominować nad działaniami kontrolowanymi i myśleniem. Bez wykształcenia, bez poczucia sensu życia, bez

celu dziewczyny nadużywające alkoholu nierzadko wnikają w środowiska patologiczne, np. wchodzą w świat przestępczy i zarabiają na prostytucji.

Mimo świadomości negatywnych konsekwencji picia, takich jak szkody zdrowotne, kac czy obawa przed zrobieniem czegoś, czego się będzie potem żałowało, młodzież nadal sięga po alkohol i to w coraz większych ilościach. Główne przyczyny, dla których nastolatki sięgają po alkohol, to: nadzieja na udaną zabawę, chęć odprężenia się, pragnienie bycia bardziej towarzyskim, zapomnienie o problemach i oczekiwanie poczucia szczęścia. Mimo iż eksperymentowanie z alkoholem w wieku dorastania jest wpisane w ten okres rozwojowy, to warto pamiętać, że nawet najlepszy program profilaktyczny nie zastąpi odpowiedzialnego wychowania przez rozsądnych rodziców, którzy będą świecić własnym przykładem. Spożycie alkoholu nie może być rytuałem wprowadzającym w dorosłe życie. Problem alkoholizmu wśród młodzieży jest poważnym problemem społecznym, tym bardziej, że ilość spożywanego przez młodych ludzi alkoholu systematycznie wzrasta, obniża się wiek inicjacji alkoholowej i rośnie ilość pijących dziewcząt i chłopców.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Działania w tym zakresie reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r., poz. 487 j.t.).

Ustawodawca wskazuje również zadania, jakie mają być realizowane z uwzględnieniem potrzeb lokalnych. W tym obszarze ustawa łączy się z zapisami ustawy o zapobieganiu narkomanii oraz ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która wyraźnie definiuje przemoc w rodzinie jako przestępstwo i wyznacza kierunki zwalczania tej patologii.

To właśnie gmina ma przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności, aby zapobiec i minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii i przemocy.

Na szczeblu lokalnym działania z zakresu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych reguluje program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Jest on dokumentem uchwalanym corocznie przez Radę Gminy.

Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017 uwzględnione zostały:

- Wskazówki wynikające z „Rekomendacji do realizowania i finansowania programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2017”, które wydaje na podstawie badań i analiz Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych opracowana przez Studium Diagnozy i Profilaktyki w Krakowie - badanie uczniów szkół gimnazjalnych w 2013.
- Ankieta przeprowadzonych badań w maju 2016r. w klasach VI Szkoły Podstawowej i I-III Gimnazjum Zespołu Szkół w Lubiewie i Bysławiu.
- Opracowania własne na podstawie przekazanych danych ze szkół, GOPS komisariatu Policji z Cełcyzna, od psychologów pracujących w Punkcie Pomocy w Rodzinie.

Merytoryczną podstawą do finansowania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach Gminnego Programu są zadania określone w ustawie oraz założenia i priorytety przyjęte i zaakceptowane przez Radę Ministrów w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020 oraz ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1916).

Narodowy program wskazuje zadania realizowane przez organy administracji rządowej i Krajową Radę Radiofonii i Telewizji oraz Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, PARPA koordynuje realizację pięcioletniego Programu, a także integruje trzy obszary działań – centralny, wojewódzki i gminny - formułując spójne dla nich kategorie zagadnień i cele strategiczne.

Program tworzy bazę do realizacji integralnej polityki wobec alkoholu i przeciwdziałania negatywnym konsekwencjom jego używania.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w programie w 2017 roku dostosowane są do potrzeb lokalnych oraz możliwości finansowych i kadrowych.

II. Cele i zadania Programu.

Nadrzędnym celem Programu jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do:

- a) zmniejszania rozmiarów problemów, które aktualnie występują na terenie gminy,
- b) zwiększenia zasobów instytucjonalnych, kadrowych niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi już problemami,
- c) zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych,
- d) podnoszenia świadomości w zakresie zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji używania alkoholu wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy Lubiewo,
- e) opóźnienia wieku inicjacji alkoholowej wśród młodzieży,
- f) minimalizowania skutków zjawisk towarzyszących nadużywaniu alkoholu, tj. współzależnienia i przemocy domowej.

Realizacja powyższych działań będzie odbywała się poprzez:

- udzielanie dalszej pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom,
- udzielanie pomocy psychologicznej osobom będącym w kryzysie poprzez zatrudnienie psychologa w Rodzinnym Punkcie Pomocy Rodzinie w Lubiewie,
- udzielanie pomocy dla osób uzależnionych poprzez tworzenie grup wsparcia,
- realizację profesjonalnych programów profilaktycznych kierowanych do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów z terenu gminy Lubiewo,
- podnoszenie kwalifikacji osób realizujących zadania podnoszenie kwalifikacji osób realizujących zadania w zakresie profilaktyki uzależnień m.in. poprzez organizowanie i udział w seminariach, warsztatach i innych formach szkoleń dla nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, Policji, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i służby zdrowia,
- kontrolę placówek handlowych w zakresie przestrzegania ustawy,
- podnoszenie wiedzy rodziców na temat zagrożeń zdrowotnych związanych ze spożywaniem przez dzieci i młodzież napojów alkoholowych.

III. Metryka Gminy

1. Ogólna charakterystyka Gminy Lubiewo.

Gmina Lubiewo położona jest w północno-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie tucholskim, przy drodze wojewódzkiej Łódź – Świecie – Chojnice – Koszalin. Pod względem liczby mieszkańców i powierzchni zaliczana jest do grupy gmin średnich. Obecnie gmina Lubiewo obejmuje swym zasięgiem obszar 16,272 ha, który zamieszkuje 5 979 mieszkańców.

Gmina charakteryzuje się specyficznie rozwiniętą siecią osadniczą. Funkcje ośrodka gminnego w zakresie obsługi mieszkańców pełnią dwie wsie – Lubiewo oraz Bysław, należące do grupy dużych w skali województwa, miejscowości wiejskich.

2. Mieszkańcy Gminy.

Tabela nr 1. Liczba ludności wg wieku (stan na dzień 16.12.2016 r.).

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	124	105	229
3	32	27	59
4-5	76	75	151
6	42	39	81
7	40	32	72
8-12	192	172	364
13-15	108	89	197
16-17	81	76	157
18	41	42	83

19-65	1984	0	1984
19-60	0	1678	1678
> 65	298	0	298
> 60	0	626	626
Ogółem	3018	2961	5979

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z rejestru mieszkańców

3. Rynek alkoholowy

Na terenie gminy Lubiewo (według stanu na dzień 16 grudnia 2016r.) 16 podmiotów gospodarczych prowadzi sprzedaż detaliczną i gastronomiczną napojów alkoholowych, z kolei ilość punktów sprzedaży wynosi 47 (27 punktów poza miejscem sprzedaży i 20 punktów w miejscu sprzedaży):

Ogólna liczba wydanych zezwoleń wynosi – **92**

W tym:

a) Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży - **62** w tym:

- do 4,5% - **27**
- od 4,5% do 18% - **20**
- powyżej 18% - **15**

b) Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży - **30** w tym:

- do 4,5% - **19**
- od 4,5% do 18% - **6**
- powyżej 18% - **5**

Średnio na jeden punkt sprzedaży przypada 127 mieszkańców gminy. Ilość zezwoleń w porównaniu do 2015 roku zmniejszyła się o siedem zezwoleń.

4. Placówki funkcjonujące na terenie Gminy Lubiewo

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubiewie;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Posterunek Policji w Cekcynie;
- Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo;
- Szkoły;
- Świetlice w sołectwach.

Tabela nr 2. Wykaz szkół na terenie Gminy Lubiewo.

L.p.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów
1.	Zespół Szkół w Lubiewie, w tym: a.Szkoła Podstawowa Lubiewo b.Szkoła Podstawowa Sucha c.Gminazjum d.Klasy „0”	305 150 29 104 22
2.	Zespół Szkół w Bysławiu, w tym: e.Szkoła Podstawowa f.Gimnazjum	317 223 94
3.	Szkoła Podstawowa w Klonowie Kl. I-III Kl. „0”	48 27 21
	Razem	670

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Referatu Oświaty i Kultury w Urzędzie Gminy.

W gminie Lubiewo znajdują się szkoły podstawowe oraz gimnazja, w których prowadzone są oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży. W szkołach podstawowych uczy się 472 uczniów, zaś w gimnazjach – 198 uczniów. Zajęcia z zakresu uzależnień i zagrożeń społecznych prowadzone są nie tylko dla samych uczniów, ale też dla ich rodziców oraz grona pedagogicznego. W 2016r. realizowane były programy „Spójrz Inaczej” oraz różne programy opracowane przez nauczycieli o tematyce profilaktycznej.

Ponadto w gminie odbywają się pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów. Oprócz tego regularnie w okresie wakacyjnym organizowane są kolonie i obozy z programem zajęć socjoterapeutycznych i profilaktycznych dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.

5. Stan zasobów w sferze rozwiązywania problemów społecznych

W gminie Lubiewo działa system wspierania osób uzależnionych i ich rodzin oraz ofiar przemocy, a także innych osób dotkniętych problemami społecznymi. Mieszkańcy mogą się zwrócić do następujących instytucji:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Lubiewo, składa się z 6-ciu członków, którzy reprezentują różne środowiska społeczne. Komisja jest miejscem, do którego najczęściej zgłaszają się po pomoc członkowie rodzin z problemem alkoholowym, gdyż komisja podejmuje czynności zmierzające do wydania orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego. Do działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia należą:

- przyjmowanie zgłoszeń o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu,
- wzywanie na rozmowę osób, co do których wpłynęły zgłoszenia, kierowanie osób na badania przez biegłych (psycholog i psychiatra),
- w przypadku, gdy wezwane osoby nie zgodzą się dobrowolnie poddać leczeniu, przygotowywanie dokumentacji związanych z postępowaniem sądowym oraz składanie wniosku o wszczęcie postępowania do Sądu,
- Sąd Rejonowy wydaje postanowienie o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.

Do zadań Komisji należy m.in.

- inicjowanie i opiniowanie zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- wykonywanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania, Problemów Alkoholowych i składanie rocznego sprawozdania Wójtowi,
- propagowanie w społeczności lokalnej abstynencji i trzeźwości,
- aktywne reagowanie na łamanie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi,
- opiniowanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
- opiniowanie decyzji o cofaniu zezwoleń w przypadku zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym,
- podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem i rehabilitacją osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie pomocy tym osobom i członkom ich rodzin oraz kierowanie na badanie dotyczące ustalenia uzależnienia od alkoholu,
- udzielanie pomocy kuratorom sądowym wykonującym nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu,
- współdziałanie z Kościołem Katolickim w zakresie wychowywania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- dokonywanie kontroli placówek handlowych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W roku 2016 odbyło się 7 ogólnych posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wysłano 25 wezwań w związku ze złożonymi wnioskami do przeprowadzenia rozmów. Komisja wydała 18 opinii w sprawie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Do komisji zostało złożone 9 wniosków o skierowanie osób na leczenie w warunkach lecznictwa odwykowego. W stosunku do 2 osób została zebrana dokumentacja i wysłana do Sądu. Z kolei 6 osób korzysta z pomocy psychologa-terapeuty w Punkcie Pomocy Rodzinie, a jedna osoba nie objęta jest pomocą ze względu na wyjazd za granicę. W związku z dużą liczbą złożonych wniosków w 2016r. konieczne jest dalsze monitorowanie i prowadzenie niedokończonych spraw.

Punkt Pomocy Rodzinie „KROKUS” w Lubiewie i w Bysławiu, w którym porad udziela psycholog - terapeuta. Dyżury pełnione są w każdą środę od godziny 15.00 do 17.00 w Ośrodku Zdrowia w Bysławiu i od 17.15 do 19.00 w budynku GOPS w Lubiewie.

Tabela Nr 3. Ilość osób przyjętych w Lubiewie i Bysławiu w Punkcie Pomocy Rodzinie przez psychologa-terapeutę w 2016r. (stan na 31.12.2016r.)

Wyszczególnienie	Lubiewo		Bysław	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
Osoby uzależnione	2	9	3	12
Osoby współuzależnione	2	-	2	-
Chore psychicznie/porady psychologiczne	3	-	2	-
Dzieci	1	1	-	-
Ofiary przemocy	2	-	2	-
Razem	8	10	7	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od psychologa-terapeuty

Tabela Nr 4. Liczba porad dla przyjętych osób

Wyszczególnienie	Lubiewo		Bysław		dzieci
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	
Łączna ilość osób przyjętych	7	9	7	12	2
Łączna ilość udzielonych porad	51	95	30	192	7
Razem porad 375					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od psychologa-terapeuty

W punkcie przyjmuje również psycholog rodzinny. Dyżury pełnione są w każdy wtorek w Lubiewie od godziny 10³⁰ -12³⁰ w pomieszczeniach ZS w Lubiewie (gabinet pielęgniarki) oraz od 01 stycznia 2017 r. w każdy wtorek w Bysławiu od godziny 12⁴⁵ - 14⁴⁵ w pomieszczeniach ZS w Bysławiu (sala nr 1 przy gabinecie pedagoga).

Tabela Nr 5. Ilość przyjętych osób i udzielonych porad przez psychologa rodzinnego

Miejsce przyjęcia przez psychologa	Ilość zgłoszonych osób		Ilość udzielonych porad	
	2015	2016	2015	2016
LUBIEWO	55	50	111	91
BYŚLAW	63	69	127	102
Razem	118	119	238	193

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od psychologa rodzinnego

Problemy z jakimi zgłosiły się osoby dotyczyły:

- problemy związane z przejściem opieki prawnej nad dzieckiem
- przemoc psychiczna i fizyczna w domu, potrzeba terapii rodzinnej

- zaburzenia w rozwoju dzieci
- problem w odnalezieniu się w nowej sytuacji z powodu problemów zdrowotnych i stałych uszczerbkach na zdrowiu
- nieprawidłowe zachowania dziecka w domu lub szkole
- rozwód rodziców, problemy z komunikacją pomiędzy byłymi małżonkami
- kradzieże i brak przestrzegania zasad przez nastolatków
- zaburzenia odżywiania u dzieci
- brak akceptacji siebie i swojej niepełnosprawności
- podejrzenia zaburzeń w rozwoju, przekierowanie rodziców na badania do specjalistycznych placówek
- brak motywacji do nauki i chodzenia do szkoły
- fobie społeczne, szkolne, zaburzenia psychiczne u dzieci i rodziców
- zaburzenia lękowe
- problemy emocjonalne u rodziców
- problemy emocjonalne u dzieci.

Punkt Pomocy Rodzinie w gminie Lubiewo pełni następujące zadania:

- motywuje zarówno osoby uzależnione, jak i osoby współuzależnione do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego;
- motywuje osoby pijącą ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnione do zmiany szkodliwego wzoru picia;
- udziela wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. poprzez rozmowy podtrzymujące uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po leczeniu w placówce odwykowej);
- rozpoznaje zjawiska przemocy domowej, udziela stosownego wsparcia i informacji o możliwości uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
- inicjuje interwencje w przypadku diagnozy przemocy domowej;
- diagnozuje problemy całej rodziny i planuje pomoc dla wszystkich jej członków;
- gromadzi aktualne informacje na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

W gminie Lubiewo działa 11 świetlic wiejskich w Bysławku, Sucheju, Klonowie, Wełpinie, Lubiewicach, Cierplewie, Minikowie, Trutnowie, Płazowie, Bysławiu i Lubiewie.

Wychowawca świetlicy służy wsparciem dla uczniów, którzy tego potrzebują. Wspólnie spędzany jest czas po lekcjach, są starania, aby każdy z wychowanków czuł się w świetlicy dobrze, był zauważany, akceptowany oraz mile spędzał czas wśród kolegów.

Zasób kadrowy związany z realizacją Gminnego Programu.

- specjalista psychoterapii uzależnień i psycholog – 1 osoba;
 - psycholog rodzinny - 1 osoba;
 - pedagodzy szkolni – 2 osoby;
 - absolwenci studium socjoterapii posiadający pełne uprawnienia do prowadzenia grup socjoterapeutycznych – 2 osoby;
 - osoby posiadające uprawnienia do realizacji programów profilaktyczno-wychowawczych:
- a) „Spójrz inaczej” – 26 osób,
 - b) „Drugi elementarz” – 2 osoby,
 - c) „Nasze spotkania” – 13 osób;

- uczestnicy szkoleń Treningu Zastępowania Agresji – 6 osób;
- zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 6 osób.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej to budżetowa jednostka organizacyjna gminy Lubiewo utworzona do realizacji zadań własnych i zleconych z zakresu pomocy społecznej.

W ramach zadań zleconych i własnych gminy przyznano świadczenia 475 osobom.

Na zadania zlecone wydatkowano :

- 134.930,62 zł - zasiłki stałe.

Na zadania własne wydatkowano :

- 59.143,48 zł - zasiłki okresowe,
- 176.748,35 zł - Wieloletni Program Rządowy - Pomoc państwa w zakresie dożywiania,
- 7.320,00 zł - zasiłki celowe i pomoc w naturze.

Osoby chore, niezdolne do pracy, korzystają ze świadczeń pomocy społecznej, kierowane były do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Tucholi celem ustalenia stopnia niepełnosprawności.

Główne problemy występujące w rejonie działania GOPS to: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, trudne warunki mieszkaniowe wielu rodzin, alkoholizm.

W 2016 r. pracą socjalną objęto 100 rodzin.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadza co roku analizę potrzeb i problemów mieszkańców gminy. Poniżej przedstawiono dane:

Tabela Nr 6. Problemy mieszkańców gminy

P owody trudnej sytuacji życiowej	rok					
	2014		2015		2016	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
UBÓSTWO	186	718	200	770	185	694
SIEROCTWO	0	0	0	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	0	0	0	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSKIEJ	43	239	55	298	60	326
BEZROBOCIE	132	525	128	504	92	335
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	29	108	35	116	40	131
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	93	303	98	328	87	287
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym	47	215	41	180	30	120
·rodziny niepełne	20	71	20	68	19	58
·rodziny wielodzietne	21	126	16	93	9	54
PRZEMOC W RODZINIE	7	29	2	9	1	4
ALKOHOLIZM	6	22	8	20	2	6
NARKOMANIA	0	0	0	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU	0	0	0	0	0	0

DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO						
ZDARZENIE LOSOWE	0	0	1	6	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z GOPS w Lubiewie.

Największy udział w strukturze udzielanej pomocy ma pomoc dla osób ubogich. Na drugim miejscu pod względem częstości udzielanej pomocy znajduje się pomoc z powodu bezrobocia. Duży udział w ostatnich latach ma również pomoc udzielana z powodu niepełnosprawności. Z kolei liczba przypadków udzielania pomocy z powodu alkoholizmu zwiększa się, w porównaniu do roku 2011. Liczba ta nie jest wprawdzie znacząca, niemniej jednak systematyczny wzrost może świadczyć o rosnącym problemie alkoholizmu w gminie, lub może być konsekwencją lepszej diagnozy środowisk potrzebujących pomocy w tym zakresie. Alkoholizm jest na piątym miejscu wśród powodów przyznawania pomocy podopiecznym GOPS. W ocenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych problem alkoholowy dotyka większej liczby osób i rodzin, które nie są podopiecznymi pomocy społecznej, stąd też nie znajdują się w statystyce GOPS. Inne powody takie jak ubóstwo, czy bezrobocie mogą w przyszłości powodować, że i w tych rodzinach sięgnie się po alkohol jako środek na odoreagowanie złej sytuacji materialnej i poczucia braku celu i sensu życia.

IV. Diagnoza stanu problemów alkoholowych

Zgodnie z danymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych liczbę osób żyjących w Polsce w rodzinach z problemem alkoholowym (dzieci, małżonków i najbliższych krewnych ludzi uzależnionych) szacuje się na ok. 3 do 4 milionów. Na podstawie danych ogólnopolskich ustalić można szacunkową liczbę osób mieszkających na terenie gminy Lubiewo dotkniętych problemem alkoholowym, co obrazuje tabela nr 7.

Tabela nr 7. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych.

	Ludność w Polsce 38,6 mln	Mieszkańcy gminy Lubiewo ok.5940
Liczba osób uzależnionych od alkoholu ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 120 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice) ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 239 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 239 osób
Osoby pijące szkodliwie 5 – 7 % populacji	ok. 2 – 2,5 mln	ok. 299 – 419 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym $\frac{2}{3}$ osób dorosłych oraz $\frac{2}{3}$ dzieci z tych rodzin	ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 357 osób: dorosłych i dzieci

1. Podstawowe problemy środowiskowe w opinii mieszkańców gminy Lubiewo (na podstawie badań przeprowadzonych przez Studio Diagnozy i Profilaktyki w Krakowie)

Za najważniejszy większość badanych uznała bezrobocie i związane z tym zubożenie społeczeństwa, kolejno alkoholizm, kryzys rodziny oraz kryzys norm moralnych, następnie przestępczość i problemy mieszkaniowe, natomiast na dalszych pozycjach znalazła się: narkomania, zanieczyszczenie środowiska, a na samym końcu HIV/AIDS.

Kwestie te poruszono również w przeprowadzonych w 2002 r. przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych badaniach „Problemy alkoholowe na tle innych problemów społecznych.” W skali całego kraju na pierwsze miejsce wysuwa się problem bezrobocia, kolejno spadek stopy życiowej, przemoc

i agresja na ulicach, picie alkoholu przez młodzież oraz alkoholizm, który przecież tak blisko powiązany jest z pierwszymi problemami. Zubożenie społeczeństwa pozytywnie koreluje ze wzrostem spożywania alkoholu.

W gminie Lubiewo problem alkoholizmu pojawia się na wysokim trzecim miejscu ważnych problemów społecznych. Zjawisko to jest jednak dość powszechne w całej Polsce.

„Przyjęło się sądzić, że Polacy piją alkohol często, w dużych ilościach. Należałoby więc wnioskować, że istnieje społeczne przyzwolenie, norma, która nie potępia częstego spożywania alkoholu, lecz przeciwnie czyni je społecznie akceptowalnym wzorem postępowania. Jednak nie potwierdza tego rozkład deklaracji, jaki uzyskaliśmy w trakcie badania. Ponad połowa Polaków (53%) twierdzi, że pije alkohol, ale tylko od czasu do czasu i mając ku temu dobrą okazję. Można to nazwać umiarkowanym stylem picia. Niewielkie grupy badanych deklarują częste (4%) i dosyć częste (7%) wykorzystywanie różnych okazji do napicia się alkoholem. Co szósty respondent (16%) przyznaje, że unika okazji do tego, żeby pić alkohol, a prawie co piąty (19%) deklaruje abstynencję. Warto zauważyć, że pewien normatywny styl picia nie zmienił się od dziesięciu lat, gdyż w badaniu z 1997 roku respondenci odpowiadali bardzo podobnie.”¹⁾

Podczas badań zapytano o postawę względem dostępności alkoholu. Poproszono o określenie, czy uważają, że alkohol jest towarem szczególnym, w związku z czym dostęp do niego powinien być ograniczony i kontrolowany, czy też alkohol jest towarem tak jak każdy inny, i zasady sprzedaży nie powinny być wyjątkowe.

Występuje duża rozbieżność co do odpowiedzi w tym pytaniu w zależności od płci. Aż 70% kobiet (56 osób) jest za ograniczeniem sprzedaży alkoholu w stosunku do 65% mężczyzn (13 osób). Większość osób wskazuje na specyfikę tego towaru, i postuluje za ograniczeniami.

Na podstawie badań stwierdzono, że mieszkańcy gminy Lubiewo piją umiarkowanie często. Preferencje uwarunkowane są płciowo. Wydaje się, że problem nadmiernego spożywania alkoholu jest umiarkowany.

Zjawisko nadmiernego spożywania alkoholu może być powiązane z agresywnym zachowaniem i pojawiać się w życiu publicznym w postaci bójek, awantur, pobic czy wulgaryzmów. Zapytano badanych, czy w ostatnim czasie doświadczyli któryś z tym nieprzyjemnych przeżyć. Aż 23 osoby nie były świadkami ani uczestnikami takich wydarzeń. Natomiast prawie połowa (47 osób) doświadczyła głośnego i nagannego zachowania młodzieży, kolejno 14 osób awantury, 8 osób wandalizmu, 4 osoby bójki, i tylko 3 osoby bezpośredniej krzywdy w postaci kradzieży, pobicia czy wulgaryzmów.

Przeprowadzono badania ankietowe wśród rodziców w związku z podjęciem przez szkołę działań związanych ze sprzedażą alkoholu nieletnim. Na podstawie badania rodzice zwrócili uwagę na :

- konieczność kontroli przy zakupie alkoholu,
- przeszkolenie sprzedawców w zakresie sprzedaży nieletnim.

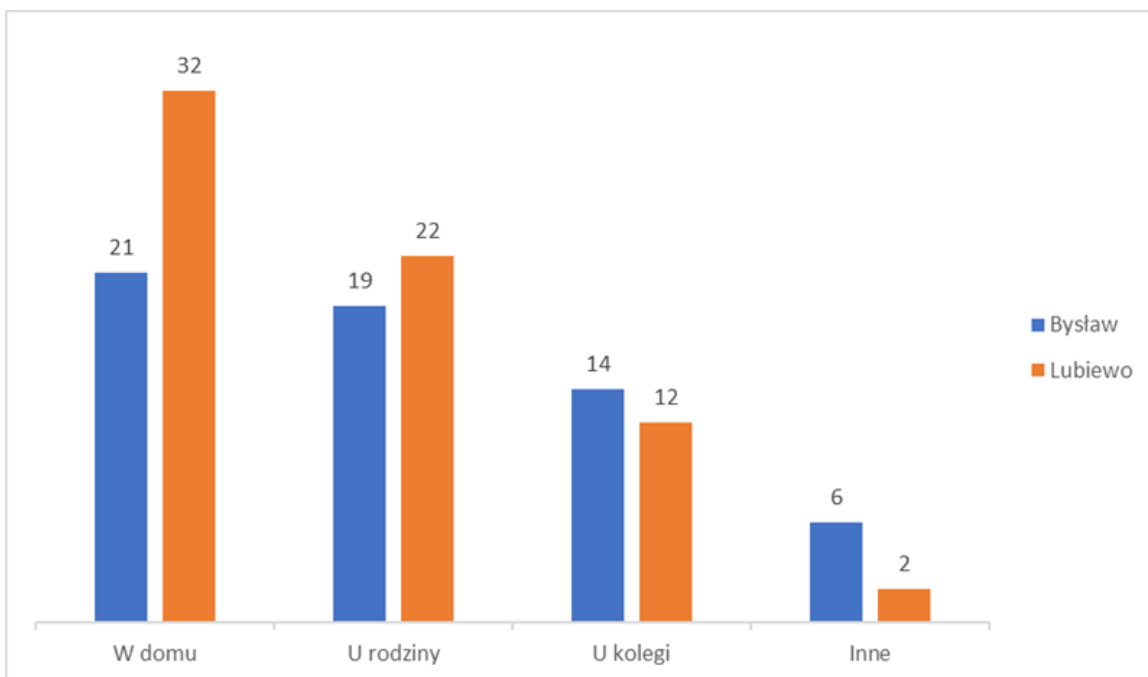
2. Spożywanie alkoholu wśród dzieci i młodzież.

W maju 2016 roku przeprowadzono ankietę wśród uczniów klas VI Szkoły Podstawowej i I-III Gimnazjum Zespołu Szkół w Lubiewie i Bysławiu. Ankietę przeprowadzili pedagodzy tych szkół. W przeprowadzonym badaniu wzięło udział 127 uczniów ZS w Lubiewie i 112 uczniów ZS w Bysławiu.

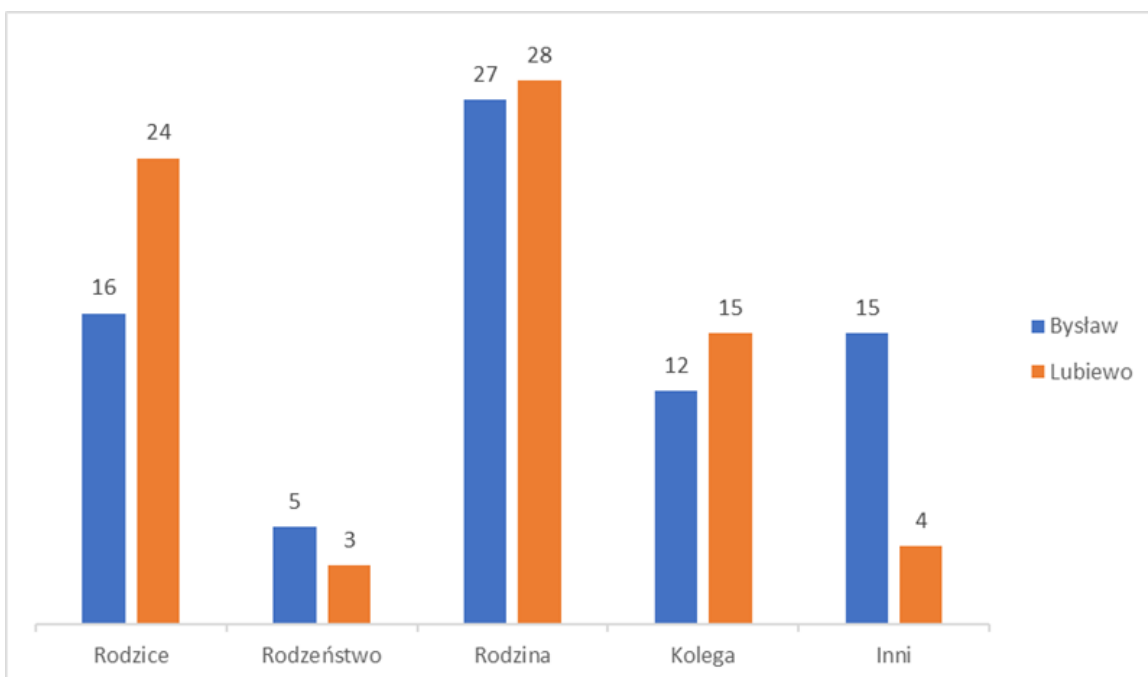
Na pytanie czy uczniowie kiedykolwiek spożywali napoje alkoholowe w SZ w Bysławiu 76 osób odpowiedziało TAK, 51 osób – NIE, natomiast w ZS w Lubiewie 67 osób – TAK, 59 – NIE. Niestety stanowi to duży odsetek młodych ludzi mających kontakt z alkoholem.

Niepokojący jest fakt miejsca pierwszego spożywania alkoholu:

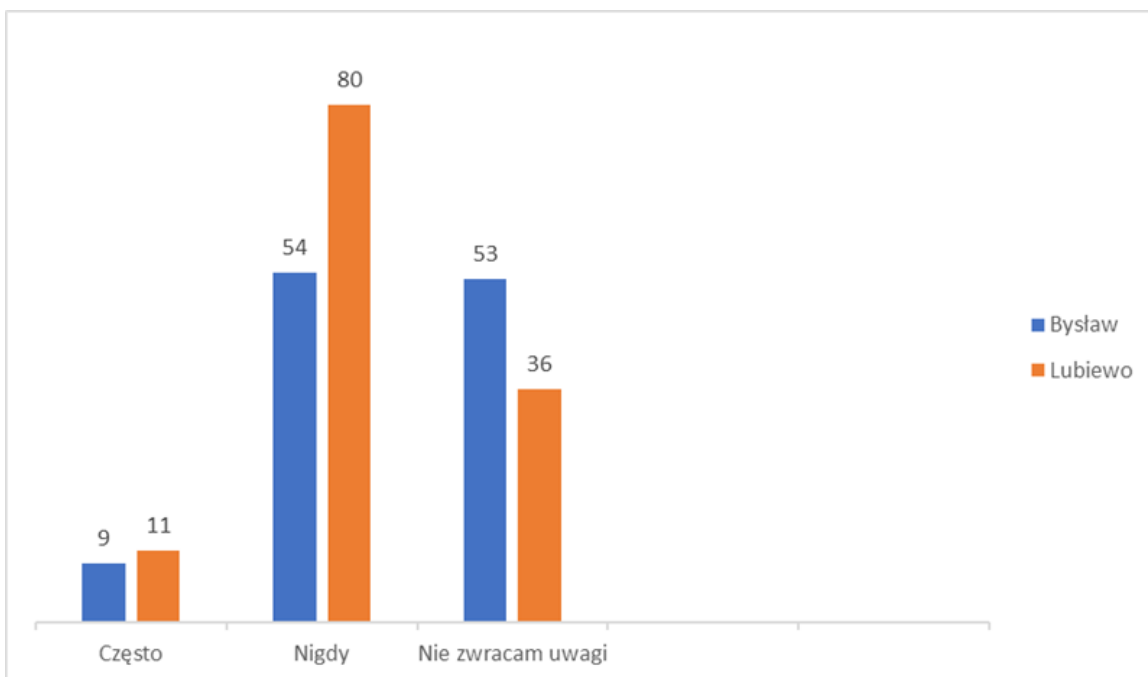
¹⁾ CBOS „Postawy wobec wybranych substancji psychoaktywnych” 2007r.

Drugim bardzo niepokojącym sygnałem są osoby które poczęstowały pierwszy raz alkoholem:

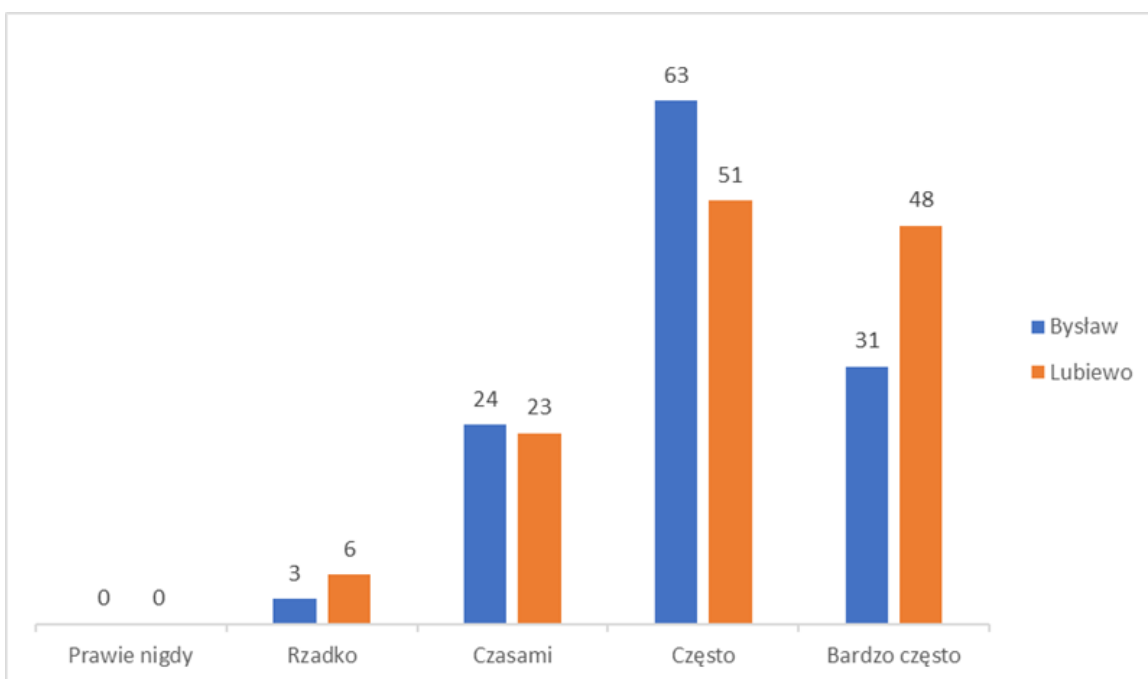

W pytaniu o sprzedawanie w okolicy alkoholu nieletnim młodzież odpowiedziała następująco:

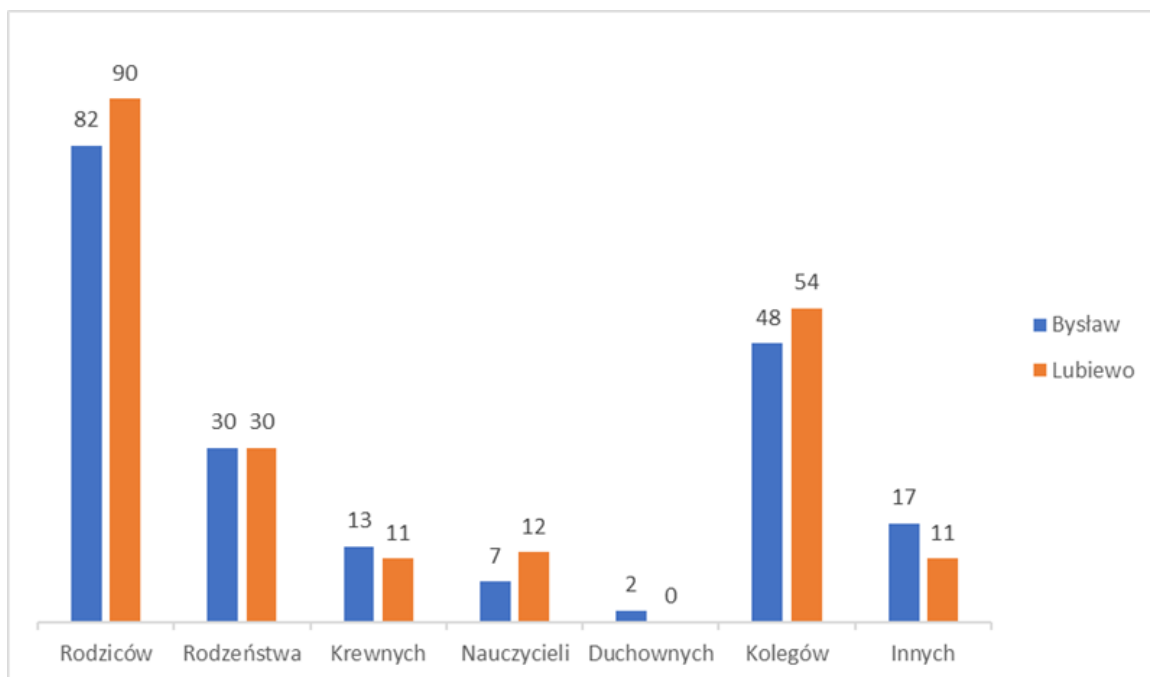

20 osób, tj. ok 8% badanych ocenia zakup alkoholu jako czynność łatwą. Otrzymane rezultaty mogą być alarmujące.

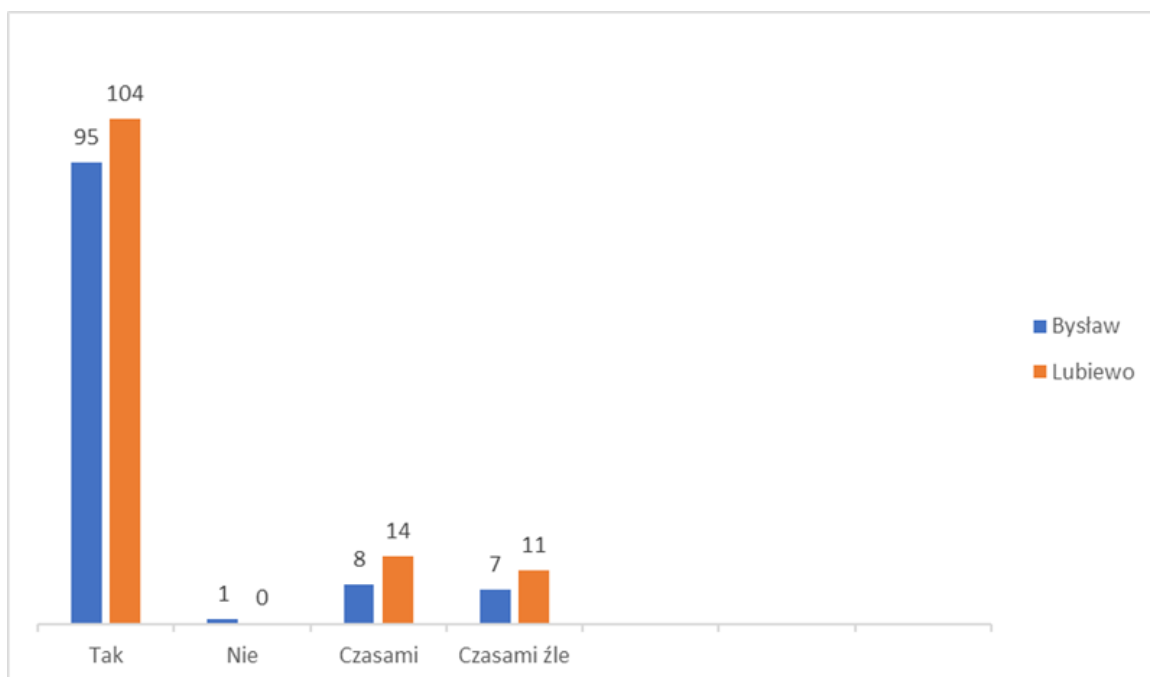
Na pytanie czy rodzice mają czas dla swoich dzieci, uzyskano odpowiedzi:

Kolejne pytanie dotyczyło do kogo młodzież zwraca się w razie kłopotów:

oraz czy w domu czuje się dobrze:

Jak trudne byłoby zdobycie następujących substancji: Bysław/Lubiewo

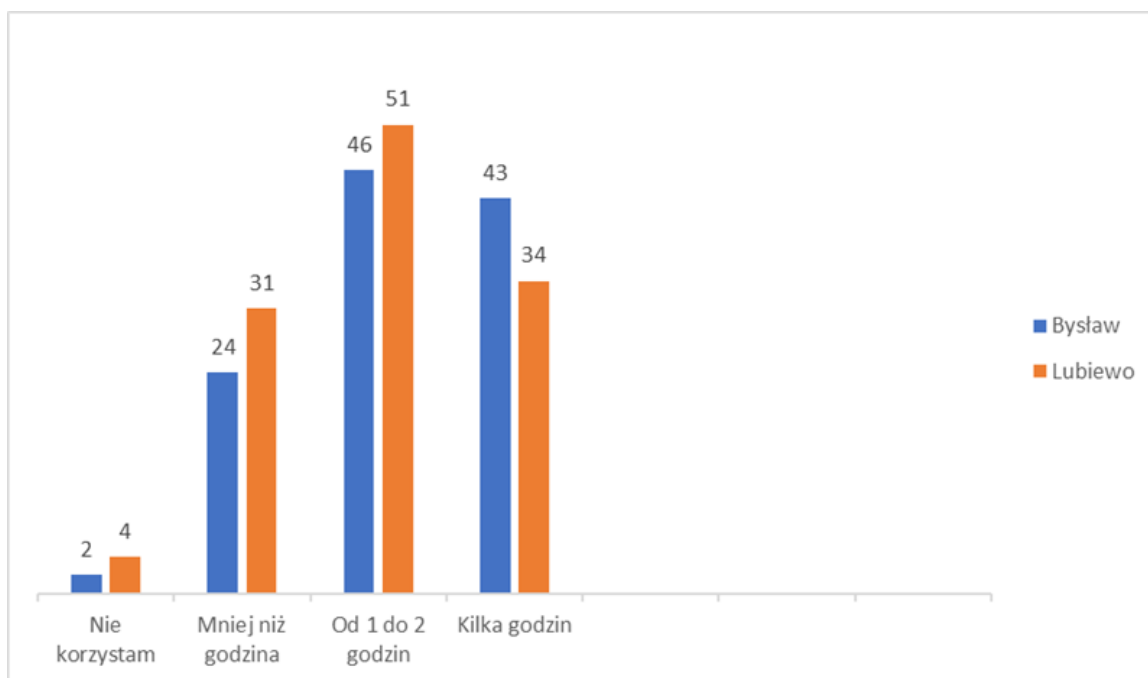
	Nieosiągalne	Bardzo trudne	Dosyć trudne	Dosyć łatwe	Bardzo łatwe	Nie wiem
Narkotyki	52/53	21/20	14/8	9/11	3/7	22/20
Alkohol	5/22	22/16	23/24	30/26	21/24	14/9
Papierosy	11/20	26/21	21/25	23/22	18/18	14/15
Napoje energetyz.	6/11	3/4	5/5	27/33	72/63	6/8

Ilu według ankietujących przyjaciół: Bysław/Lubiewo

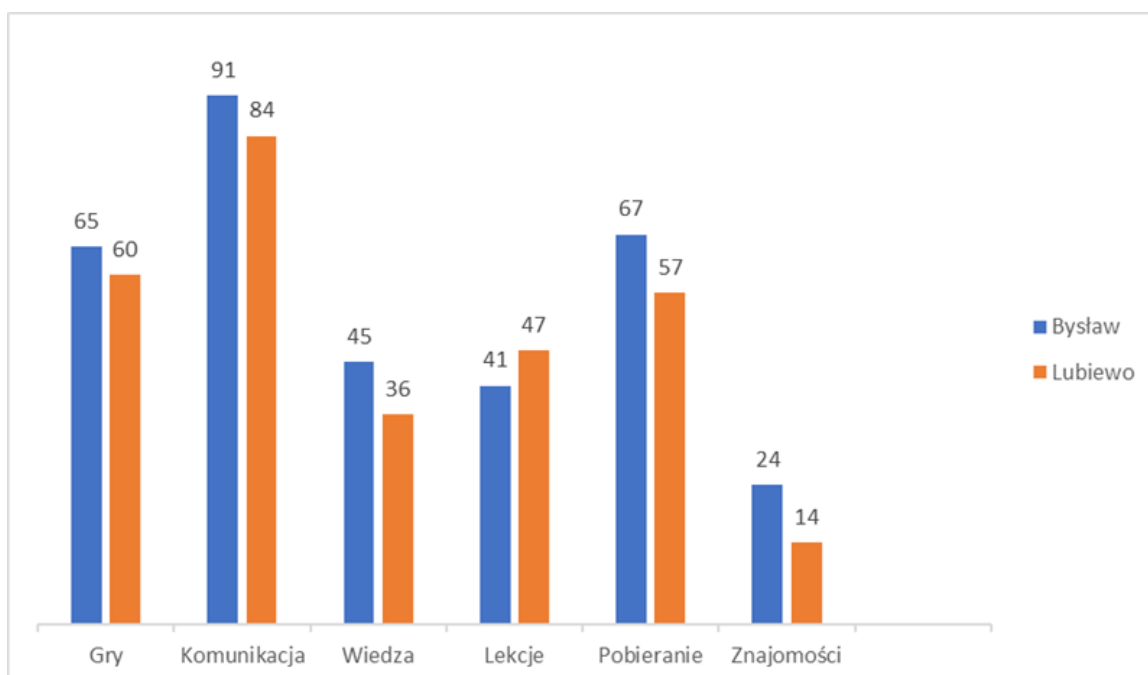
	Nikt	Kilka osób	Sporo	Większość	Wszyscy
Pali papierosy	55/62	51/49	7/7	3/3	0/1

Pije alkohol	43/61	48/35	18/16	6/9	0/0
Używa narkotyki	111/72	7/13	0/5	0/1	1/0
Pije napoje energetyz.	13/43	39/37	26/33	25/26	12/8

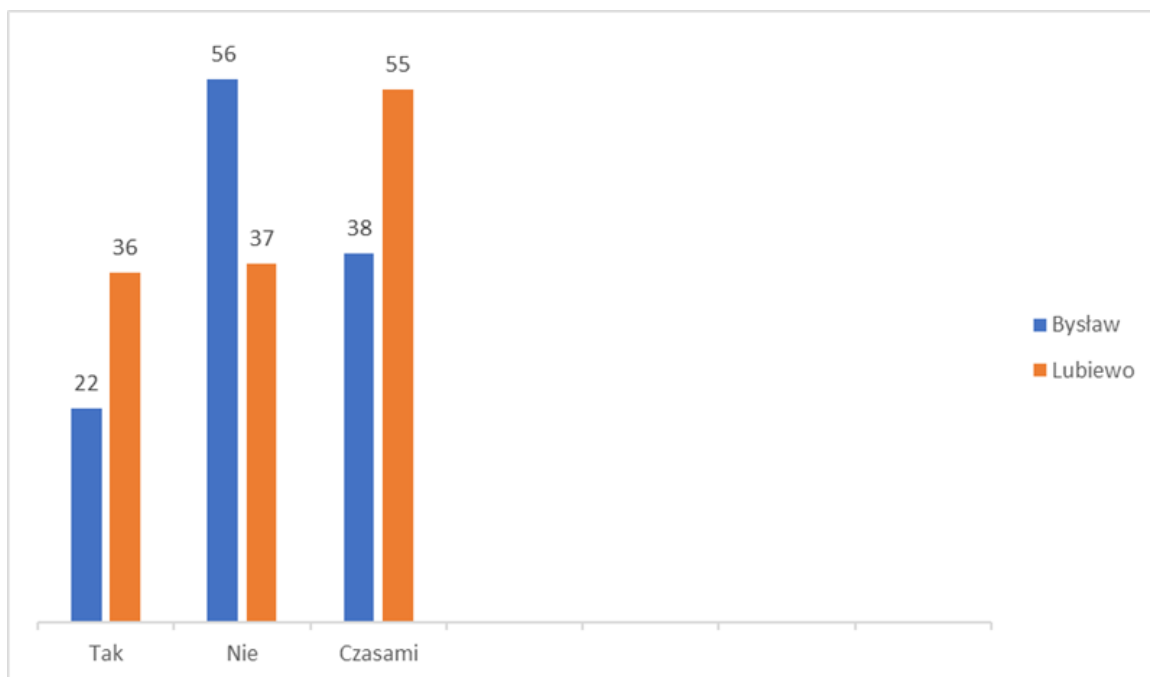
Młodzież przed komputerem/telefonem dziennie spędza:

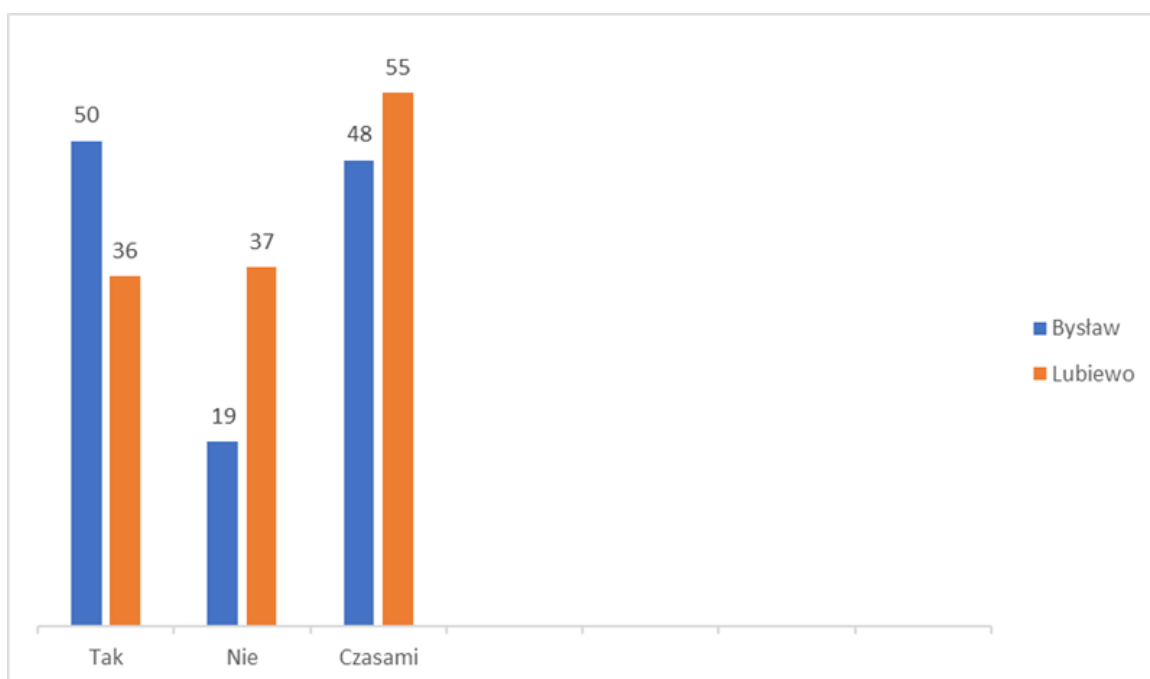
Z komputera/telefonu korzysta w celu:

Czy rodzice sprawdzają z jakich stron się korzysta?

Oraz czy rodzice kontrolują czas spędzony przed komputerem/telefonem?

Czy zawierane są znajomości w Internecie? W Bysławiu: 56 osób - TAK, 56 osób – NIE

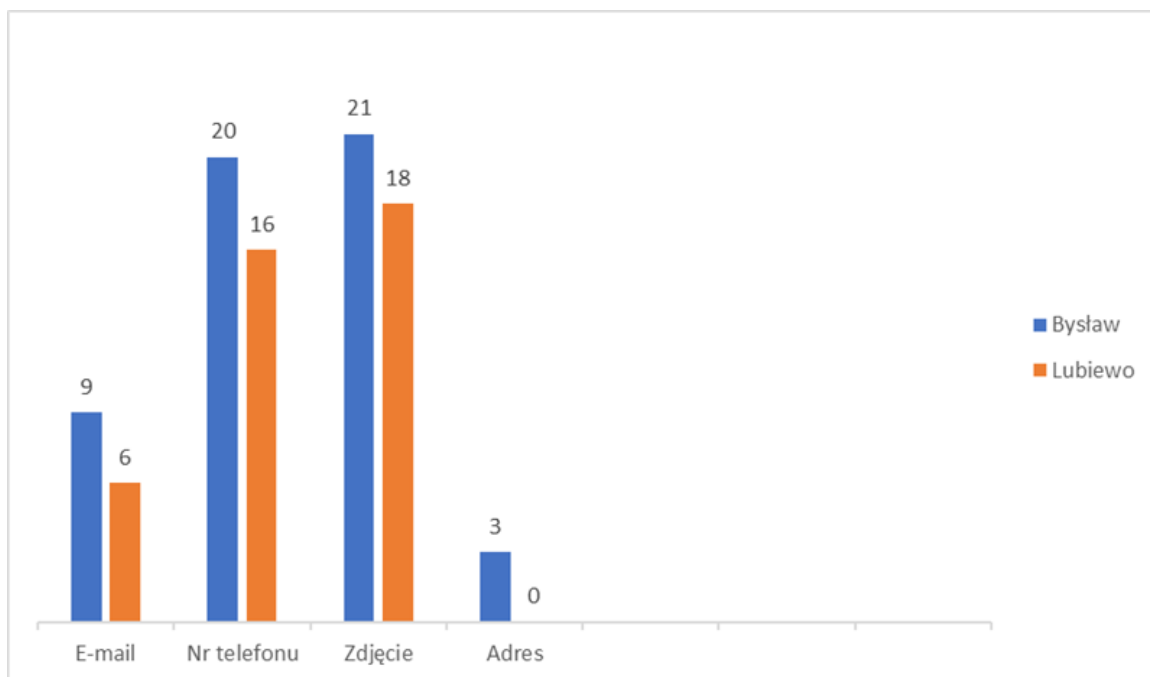
W Lubiewie: 52 osoby – TAK, 70 osób – NIE

Czy osobom ankietowanym udało się spotkać z osobą poznaną przez Internet?

W Bysławiu: 48 osób - TAK, 73 osoby – NIE

W Lubiewie: 17 osób – TAK, 106 osób – NIE

Co zdarzyło się wysłać komuś poznanemu w Internecie?

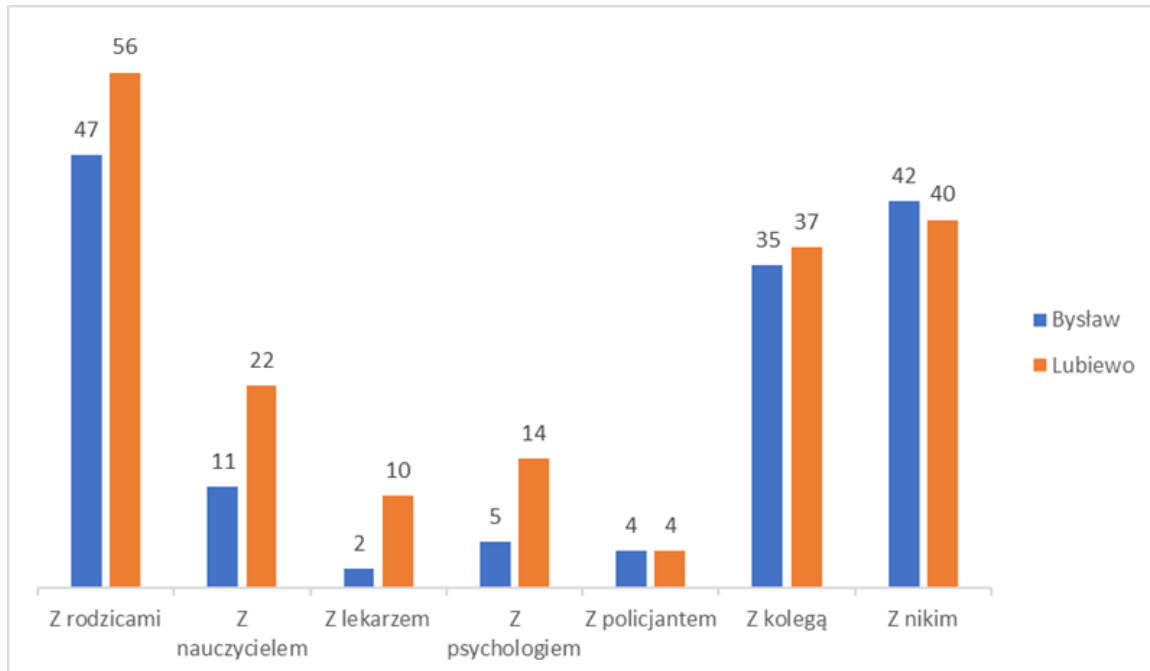

Czym jest wirtualny świat Internetu?

Ucieczką od codziennych problemów – Bysław -37, Lubiewo - 34

Anonimową rzeczywistością – Bysław – 37, Lubiewo – 53

Z kim chcieliby porozmawiać na poruszane w ankiecie tematy?

Łatwy dostęp do alkoholu dla osób niepełnoletnich jest sprzeczny z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 1982 r., wyraźnie zabraniającej sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

Uzyskane wyniki powinny zaalarmować rodziców i opiekunów, aby poświęcali swoim dzieciom więcej uwagi i nie zapominali o odpowiedzialności, jaką za nie ponoszą.

Młodzież pije, gdyż chce zaimponowania innym, czuje presję rówieśniczą, chce zapisać problemy, obawia się odrzucenia oraz przy okazjach towarzyskich. Jest to zgodne z polską obyczajowością, według, której spotkania rodzinne i towarzyskie powinny odbywać się przy napojach alkoholowych.

Podsumowując wyniki badań wśród uczniów szkół można wysunąć następujące wnioski:

- Konieczne jest uświadamianie rodzicom szczególnego niebezpieczeństwa, jakie niesie za sobą przyzwyczajanie dzieci do okazjonalnego spożywania piwa, szampana.
- Kontynuacja działań promujących zdrowy styl życia, aktywne spędzanie czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań i pasji.
- Włączenie do Szkolnego Programu Profilaktyki problematyki fonoholizmu (uzależnienia od telefonu komórkowego).
- Kontynuowanie realizacji programów edukacyjno – profilaktycznych w szkołach i środowisku.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwróciła się do pedagogów szkolnych z prośbą o określenie głównych obszarów problemowych występujących w poszczególnych placówkach szkolnych.

Problemy wychowawcze przejawiające się na terenie Zespołu Szkół w Lubiewie w roku szkolnym 2015/2016.

W minionym roku szkolnym dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy, pedagog oraz psycholog współpracujący ze szkołą pokonywali trudności, rozwiązywali konflikty i podejmowali działania interwencyjne wobec następujących problemów wychowawczych:

- wagary,
- samookaleczenia,
- cyberprzemoc,
- niszczenia mienia szkolnego i prywatnego,
- niewłaściwe zachowania na lekcjach,
- konflikty rówieśnicze (bójki, zastraszanie, zaczepki słowne, dokuczanie, wulgarne zachowanie wobec siebie i innych osób),
- niszczenie mienia szkolnego i prywatnego,
- wyłudzenie pieniędzy i dodatków do obiadów,
- nieposzanowanie jedzenia.

Nauczyciele dostrzegają wiele przyczyn trudności wychowawczych: zaniedbywania wychowawcze w domu rodzinnym (brak konsekwencji rodziców, mała ilość czasu poświęcona dzieciom, agresja rodziców, nadopiekuńczość, alkoholizm itp.) zbyt mała współpraca szkoły i domu, czynniki osobowościowe dziecka (zaniżone poczucie własnej wartości, nieumiejętność radzenia sobie z emocjami). Ogromny wpływ ma nieumiejętne korzystanie z komputera, Internetu, telefonów komórkowych oraz czas im poświęcony.

Nauczyciele w szkole poświęcają uczniom wiele troski i uwagi. Prowadzone są liczne rozmowy indywidualne, występuje konsekwencja w stosunku do niewłaściwych zachowań, stosowane są wzmocnienia pozytywne, nagradzani są dzieci i młodzież za dobre zachowania. Organizowane są pogadanki, zabawy integrujące, wspólne imprezy klasowe i szkolne.

Pierwszy semestr roku szkolnego 2015/2016 poświęcony był realizacji dużego projektu „Bezpieczna i przyjazna szkoła” mającego na celu zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży.

Ponadto uczniowie uczestniczyli w szeregu działań profilaktycznych (godziny wychowawcze poświęcone profilaktyce uzależnień, realizacja programów profilaktycznych we współpracy z GKRPA w Lubiewie oraz z Sanepidem w Tucholi („Czyste powietrze”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Nie pal przy mnie proszę”, Dzień Profilaktyki pod hasłem „Bezpieczeństwo w wirtualnym świecie”, konkursy profilaktyczne), uczęszczali na zajęcia socjoterapeutyczne oraz Integracji Sensorycznej.

Wskazywano uczniom i rodzicom możliwość korzystania z pomocy psychologicznej na terenie szkoły. Współpracowano z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Tucholi w celu przeprowadzenia diagnozy uczniów.

Szkoła podejmuje również liczne działania zapobiegające lub minimalizujące problemy wychowawcze poprzez: pedagogizację rodziców, wizyty domowe, liczne spotkania z rodzicami. Współpracuje z kuratorami zawodowymi, asystentami rodziny, GOPS w Lubiewie, PCPR w Tucholi. Ponadto pedagog systematycznie uczestniczy w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie.

Problemy wychowawcze - Zespół Szkół w Bysławiu - rok 2016

1. Wzrasta liczba uczniów, którzy przejawiają różnego rodzaju problemy emocjonalne, zdrowotne. Dzieci te, potrzebują wsparcia, terapii, często indywidualnej. Rodzice nie zawsze widzą potrzebę wsparcia dziecka, gdyż uważają, że problem dotyczy szkoły. Coraz częściej odczuwa się w rozmowach brak umiejętności rodzicielskich, beztrąskę i bezradność wobec tego, co dzieje się z dzieckiem.

2. Brak motywacji do nauki powoduje wzrost problemów u uczniów. Przejawia się to złym samopoczuciem, niską samooceną, narastającym stresem, apatią, depresją dziecięcą. Wychowawcy szybko podejmują działania eliminujące tego typu zachowania. Wsparciem służy psycholog, która na bieżąco pomaga nam w rozwiązywaniu tego typu problemów.

3. Dość częstym zjawiskiem jest w dalszym ciągu agresja słowna wśród uczniów. Pomimo różnego rodzaju zajęć jak np. lekcje wychowawcze, TZA, zajęcia socjoterapeutyczne, czy akcji profilaktycznych nastawionych na kulturę zachowania, problem pozostaje. Uczniowie agresją słowną rozładowują swoje frustracje, złość. Praca nad zwalczaniem i eliminowaniem agresji słownej staje się co roku priorytetem szkoły.

Przedstawione problemy potwierdzają konieczność zapewnienia dzieciom i młodzieży zajęć uczących właściwego spędzania wolnego czasu i będącego alternatywą wobec sięgania po używki.

Właściwie zorganizowane zajęcia pozalekcyjne, zajęcia sportowe oraz wyjazdy z programami profilaktycznymi są jedną z form udzielania pomocy dzieciom narażonym na zaburzenia życia rodzinnego wynikającego z problemów alkoholowych lub bezrobocia.

Jednym z problemów jest **problem bezrobocia**, który bardzo niekorzystnie wpływa na społeczeństwo.

Bezrobocie to zjawisko braku pracy zarobkowej dla osób zdolnych do pracy i gotowych do jej podjęcia za wynagrodzenie oferowane w gospodarce. Bezrobotni stanowią zapas siły roboczej określanej mianem ludności aktywnej zawodowo, tj. uczestniczącej w procesie produkcji społecznej i wykonywającej prace przynoszącej dochód.

Praca to świadomy proces aktywności, pod wpływem którego człowiek kształtuje cele, potrzeby materialne oraz modyfikuje otoczenie w celu zapewnienia egzystencji gatunku ludzkiego. Przed podjęciem pracy wymagane jest nabycie odpowiednich kwalifikacji oraz socjalizacja, a różnorodne czynności stanowiące prace sprawiają, że precyzyjne określenie procesów uważanych za prace możliwe jest jedynie w kręgu kultury danego społeczeństwa. W większości kultur praca określa sens i styl życia, zakres kontaktów społecznych, jak również tożsamość i identyfikację społeczną. W kręgu kultury europejskiej znaczenie pracy ukształtowało się głównie pod wpływem tradycji antycznej oraz wartości religii chrześcijańskiej. W encyklice "Laborem Exercens", Jan Paweł II postawił hipotezę, że praca powinna zapewniać człowiekowi możliwość rozwoju, spełnienia się, a także prowadzić do rozwoju wspólnoty. Natomiast zgodnie z poglądem Maxa Webera przedstawionym w "Etyce protestanckiej a duch kapitalizmu", protestancka etyka pracy stanowi główny czynnik powstania gospodarki kapitalistycznej opartej na mechanizmie rynkowym. Praca w społeczeństwach opartych na mechanizmie rynkowym znajduje wyraz w usłudze lub produkcji, na który jest popyt. Zadowolenie z pracy ma wpływ na zadowolenie życiowe zarówno jednostki, jak również grup społecznych. Zbiorowości, które potrafią lepiej przygotować poszczególne jednostki do wykonywania pracy, następnie lepiej organizują ten świadomy proces aktywności oraz bardziej go cenią.

Skutki bezrobocia możemy podzielić na trzy kategorie:

1. psychospołeczne
2. ekonomiczne
3. polityczne.

Psychospołeczne skutki bezrobocia:

- rozgoryczenie wywołane długim czasem pozostawania bez pracy, poczucie nieprzydatności społecznej, uczucie frustracji wywołanej niemocą, która może przerodzić się w agresję bądź apatię i stany depresyjne,
- obniżone poczucie własnej wartości, dyskomfort psychiczny,
- długotrwałe poczucie rozgoryczenia i frustracji znacznie obniża kondycję psychiczną bezrobotnych, częściej występować może u tych osób załamanie nerwowe, depresja, apatia, myśli samobójcze, co z kolei przyczynia się do skrócenia długości życia,
- popadanie w różnego typu uzależnienia, np. alkoholizm, narkomania, palenie papierosów,
- zwiększone ryzyko wystąpienia patologii społecznych, takich jak stosowanie przemocy czy działalność przestępcza. Długotrwałe bycie bezrobotnym często popycha ludzi do sięgnięcia po łatwiejsze metody zarobienia pieniędzy, np. kradzieże, nielegalny handel. Z drugiej strony rodzi również patologie społeczne, m.in. akty agresji – długotrwałe pozbawiony pracy żywiciel rodziny może zacząć rozładowywać własną frustrację poprzez stosowanie przemocy domowej.

Ekonomiczne skutki bezrobocia:

- obniżenie materialnego poziomu życia bądź nawet pozbawienie środków materialnych do życia, niemożność osiągnięcia minimum egzystencjalnego (popadnięcie w ubóstwo),
- tzw. drenaż mózgow, czyli zjawisko opuszczania ojczystego kraju przez ludzi dobrze wykształconych, którzy nie są w stanie zdobyć godnego i odpowiadającego ich kwalifikacjom oraz ambicjom zatrudnienia; w wyniku wyjazdu takich osób państwo traci potencjał naukowy i ekonomiczny, a także ponosi straty finansowe, ponieważ to państwo najczęściej ponosi koszty edukacji tych osób, ale nie przynosi mu to zysków finansowych, gdyż osoby te przynoszą dochód krajom, do których wyemigrowały,
- zwiększenie nakładów finansowych państwa na zwalczanie zjawiska bezrobocia, m.in. na zasiłki, świadczenia socjalne, urzędy pracy, szkolenia itd.,
- niewykorzystanie potencjału pracowniczego,
- obniżenie się poziomu wzrostu gospodarczego, spowolnienie tempa rozwoju ekonomicznego, obniżenie poziomu PNB (produkt narodowy brutto) – występuje tzw. luka PNB,
- pracodawcy w mniejszym stopniu szanują i dbają o swoich pracowników, gdyż każda osoba zatrudniona z łatwością może być zastąpiona przez szereg innych, czekających na zwolnienie się stanowisk.

Polityczne skutki bezrobocia - zjawisko długo utrzymującego się w jakimś kraju wysokiego poziomu bezrobocia, będące jednym z immanentnych problemów państwowych, może nieść ze sobą pewne następstwa polityczne.

Jako że osoby bezrobotne narażone są na większy dyskomfort psychiczny i brak możliwości zaspokojenia minimalnych potrzeb, skłonne są one do bardziej krytycznego podejścia do władz państwowych, wynikającego m.in. z zaburzonego poczucia bezpieczeństwa, które w ocenie społeczeństwa powinno być zapewnione przez instytucje państwowe. Rodzi to niechęć do przedstawicieli władzy czy nawet samej instytucji państwa – osoby bezrobotne mogą mieć negatywny stosunek do określonych partii politycznych, przedstawicieli władz lokalnych lub centralnych, różnego rodzaju instytucji.

Swojemu niezadowoleniu z sytuacji społeczno-ekonomiczno-politycznej bezrobotni dają wyraz podczas wyborów, zatem realnie wpływają na zmianę układu politycznego w kraju. Ponadto zbyt nagromadzenie frustracji może zaowocować skrajnymi formami działania, takimi jak strajki uliczne, rozruchy, demonstracje, które destabilizują sytuację polityczną w państwie. Drugą możliwością jest zupełne wycofanie się tych obywateli z życia politycznego.

Na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Gminie Lubiewo na koniec sierpnia 2015 r. zarejestrowanych było bezrobotnych **290** osób w tym **170** kobiet, **49** osób z prawem do zasiłku, a **241** osób bez prawa do zasiłku. Z kolei na koniec października 2016 r. liczba bezrobotnych wynosiła **277** osób w tym kobiet **165**, z prawem do zasiłku **43** a bez prawa do zasiłku **234**.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwróciła się do Policji o przedstawienie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu:

Tabela Nr. 8 Zachowania patologiczne, które doprowadziły do konfliktu z prawem.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ilość w latach	
	2015	2016
1. Przeszypstwa popełnione pod wpływem alkoholu		
·kradzieże i włamania	nie ustalono	-
·znęcanie się nad rodziną	1	1
·groźby karalne	-	-
·wypadki drogowe	1	-
·uszkodzenia mienia	1	-
·kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości	11	8
·kierowanie pojazdem innym niż mechaniczny w stanie nietrzeźwości	-	4
·usiłowanie wręczenia korzyści majątkowych	-	-
2. Wykroczenia popełnione w stanie po spożyciu alkoholu		
·kierowanie pojazdem w stanie po spożyciu alkoholu	1	1
·podejmowanie czynności zawodowych w stanie nietrzeźwości	-	-
·uszkodzenie mienia	111	-
·bezpodstawne wezwanie interwencji	1	-
3. Inne		
·interwencje domowe	53	29
·interwencje w miejscach publicznych	114	260

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z PP w Cerkynie.

Bardzo niepokojąca jest liczba interwencji w domu oraz w miejscach publicznych.

V. Zadania i kierunki działań na rok 2017

Działania podejmowane przez samorząd gminy wynikają z zadań określonych w art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości. W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Kontynuowanie działalności Punktu Pomocy Rodzinie w Lubiewie i w Bysławiu dla osób uzależnionych i ich rodzin, w tym:

- a) Finansowanie specjalisty – psychologa - terapeuty;
- b) Prowadzenie konsultacji dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- c) Finansowanie specjalisty psychologa świadczącego usługi zdiagnozowania problemów całej rodziny i zaplanowania pomocy dla wszystkich jej członków;
- d) Finansowanie kosztów badania osób w przedmiocie uzależnienia przez biegłego psychiatrę sądowego oraz psychologa na potrzeby wniosków kierowanych do Sądu Rejonowego o wszczęcie postępowania w celu poddania się leczeniu przymusowego;
- e) Finansowanie kosztów sądowych zgodnie z ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych;
- f) Finansowanie specjalisty do prowadzenia grup wsparcia.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą:

- 1) Wspieranie działalności zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 2) Promocja ogólnopolskiego systemu pomocy ofiarom przemocy „Niebieska linia” poprzez współfinansowanie telefonu zaufania.
- 3) Monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy służb.
- 4) Udzielanie porad przez psychologa.
- 5) Ścisła współpraca psychologa i terapeuty z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz zespołem interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałanienarkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

- 1) Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych programu profilaktycznego „Spójrz inaczej” dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców.
- 2) Organizowanie i współfinansowanie letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w szkołach.
- 3) Edukacja rodziców w zakresie utrzymania abstynencji: nikotynowej, alkoholowej i wszelkich używek zmieniających świadomość.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- 1) Dofinansowanie zadań ujętych w gminnym programie realizowanych przez organizacje pozarządowe, posiadających w statucie zapis określający ich zaangażowanie w sprawy związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych czy narkomanii.
- 2) Dofinansowanie działalności świetlic środowiskowych realizujących organizacje czasu wolnego dla dzieci i młodzieży na zadania związane z profilaktyką alkoholową.
- 3) Finansowanie szkoleń, porad dla realizatorów Gminnego Programu Profilaktyki oraz członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mające na celu zwiększenie kompetencji w/w osób.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Ww. zadanie realizowane jest przez Zespół ds. kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lubiewo poprzez:

- dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem przestrzegania przez przedsiębiorców zasad i warunków korzystania z zezwolenia,
- wszczęcie (w uzasadnionych przypadkach) postępowania o odebranie przedsiębiorcy zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

VI. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi.

Organ wydający zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych może zlecić przeprowadzenie kontroli zasad obrotu napojami alkoholowymi instytucjom uprawnionym do przeprowadzenia tego rodzaju kontroli lub Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Kontrola przeprowadzana jest przez członków Gminnej Komisji zgodnie z zarządzeniem Wójta, które określa sposób przeprowadzenia kontroli oraz jej zakres. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół w dwóch wykonaniach. Wnioski z kontroli przekazywane są Wójtowi Gminy.

VII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniach komisji każdorazowo w wysokości 140 zł brutto.

2. Członkowie zespołu powołanego do dokonywania kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży, wynikającej z planu ustalonego przez komisję, otrzymują wynagrodzenie w wysokości 140 zł brutto.

3. Przewodniczący Komisji za wykonanie powierzonych mu funkcji otrzymuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości 800,00 zł (brutto) miesięcznie i wypłacane jest na podstawie umowy zlecenia.

4. Wynagrodzenia wypłacane są na podstawie umów – zlecenia, za rzeczywisty udział w pracach komisji lub za przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży, potwierdzone listą obecności, która zatwierdzona jest przez Pełnomocnika.

VIII. Podział zadań i środków finansowych.

Planowane dochody za wydawanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w 2017 roku powinny wynieść 90 000 zł.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na obrót alkoholem. Opłaty te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację zadań określonych w w/w Programie.

L.P.	ZADANIA	KWOTA W ZŁ
1.	Szkolenia	1290,00
2.	Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i rodziców „Spójrz inaczej” w Zespole Szkół w Lubiewie (szkoła podstawowa), program realizowany jest od września do czerwca przez 2 nauczycieli i 5 nauczycieli z Zespołu Szkół w Bysławiu - stawka godz. 30zł (24x30x7)	5040,00
3.	Realizacja zajęć socjoterapeutycznych: •Zespół Szkół w Bysławiu – 70 godzin •Zespół Szkół w Lubiewie – 100 godzin stawka za 1 godz. 36,00 zł i 80,00 zł za materiały papiernicze	2520,00 3680,00
4.	Działalność punktów konsultacyjnych dla osób z problemami rodziny w Lubiewie i Bysławiu, w tym: •wynagrodzenie psychologa (50 zł za 1 godzinę) •wynagrodzenie terapeuty (60 zł za 1 godzinę)	9000,00 11000,00
5.	Dofinansowanie wycieczki letniej •z profilaktyką na wakacjach Zespół Szkół w Bysławiu •udział w konkursie profilaktycznym Kęsowo	10000,00 2000,00 350,00
6.	Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	13000,00
7.	Koszty sądowe w tym opłata za opinie biegłych	800,00
8.	Prowadzenie grup wsparcia (50 zł za godzinę – 50 zł x 2 godz. tygodniowo)	5000,00

9.	Dofinansowanie stowarzyszeń	4000,00
10.	Prowadzenie integracji sensorycznej (2 godz. tygodniowo od II do XII)	1680,00
11.	Dofinansowanie „Dnia Trzeźwości”	500,00
12.	Szkolny Dzień Profilaktyki w Zespole Szkół w Lubiewie	1500,00
13.	Zajęcia profilaktyczne w Suchej	600,00
14.	Zajęcia profilaktyczne w Zespole Szkół w Lubiewie	500,00
15.	Zorganizowanie gry wiejskiej oraz warsztatów Capoeira II edycja	1080,00
16.	Dofinansowanie zajęć oraz konkursów w świetlicach wiejskich dla dzieci i młodzieży obejmujących tematykę uzależnień	11460,00
	OGÓLEM	85000,00

Została wydzielona kwota 5.000,00 zł na realizację Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

IX. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) Rada Gminy Lubiewo.
- 2) Wójt Gminy Lubiewo.
- 3) Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 6) Placówki oświatowo – wychowawcze z terenu gminy.
- 7) Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo.
- 8) Pełnomocnik Wojewody Kujawsko – Pomorskiego ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 9) Komisariat Policji oraz sąd i prokuratura.
- 10) Podmioty gospodarcze.
- 11) Środki masowego przekazu.
- 12) Organizacje pozarządowe.
- 13) Parafie na terenie Gminy Lubiewo.
- 14) Służba Zdrowia.

X. Postanowienia końcowe.

1. Finansowanie realizacji niniejszego programu będzie dokonywane z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez prowadzące tę sprzedaż podmioty gospodarcze.

2. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będzie promowany przez zamieszczenie informacji o istocie programu i jego założeniach w lokalnej prasie.

3. Wójt Gminy składa każdego roku sprawozdanie Radzie Gminy z wykonania Gminnego Programu.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek kształtowania polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.

Jednym z podstawowych zadań samorządu w tym zakresie jest tworzenie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Cele i zadania programu uwzględniają podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożywania napojów alkoholowych, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów. Wyznaczają również zadania w zakresie zapobiegania negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwania a także wspierają działalność w tym zakresie instytucji i organizacji społecznych.

Przewodniczący Rady Gminy

Mirosław Winowiecki